

KAPALI PSİKİYATRİ VE AMATEM KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERDE MERHAMET YORGUNLUĞU, İŞ DOYUMU VE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK: KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA

Keziban Tümtürk¹, Sinay Önen¹, Çetin Turan¹

¹Bursa Yüksek İhtisas EAH Dörtçelik Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi, Bursa

Giriş: Merhamet yorgunluğu, uzun bir acıya maruz kalan bireyleri tedavi etmeye çalışanların, hiç beklemedikleri bir durumda kendilerini acıya maruz kalmış halde bulmaları olarak ifade edilmektedir. Hemşirelerde merhamet yorgunluğu prevalansının %78-86 arasında değiştiği bildirilmiştir. Psikiyatri hemşireleri için psikiyatri hastalarının bakımı, bir yandan kişisel bir tatmin nedeni olabilirken, diğer yandan hastayla ilgili şiddet, intihar gibi travmatik olaylara maruziyet nedeniyle mesleki bir tehlike olarak da karşımıza çıkabilir. Bu çalışmada, kapalı psikiyatri klinikleri ve AMATEM kliniklerinde çalışan hemşirelerin merhamet yorgunluğu, mesleki iş doyum ve psikolojik dayanıklılık bakımından karşılaştırılması ve bu değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntemler: Çalışmaya kapalı psikiyatri kliniğinde çalışan 50, AMATEM kliniğinde çalışan 46 psikiyatri hemşiresi dahil edilmiştir. Katılımcılara sosyodemografik veri formu, Merhamet Yorgunluğu Ölçeği (MYÖ)-kısa form, Minnesota İş Doyumu Ölçeği (MİDÖ) ve Yetişkinler için Dayanıklılık Ölçeği (YDÖ) uygulanmıştır (Etik kurul karar no: 2011-KAEK-25 2022/10-14).

Sonuçlar: Çalışmaya dahil edilen psikiyatri hemşirelerinin yaş ortalaması 39.1±7.2 yıl, mesleki çalışma süresi ortalaması ise 16.8±7.9 yıldır. AMATEM ve kapalı psikiyatri kliniklerinde

çalışan psikiyatri hemşireleri yaş, mesleki çalışma süresi, psikiyatri kliniğinde çalışma süresi, aylık ortalama nöbet sayısı, haftalık ortalama çalışma süresi bakımından benzerdi ($p>0.05$). İki hemşire grubu arasında MYÖ toplam puanı, MYÖ ikincil travma ve mesleki tükenmişlik alt ölçek puanları, MİDÖ toplam puanları, YDÖ toplam puanları bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadı ($p>0.05$). Spearman korelasyon analizi sonucunda tüm psikiyatri hemşirelerinde, MYÖ toplam puan ortalamaları ile hem MİDÖ toplam puan ortalamaları ($r=-0.431$, $p<0.001$), hem de YDÖ toplam puan ortalamaları ($r=-0.417$, $p<0.001$) arasında istatistiksel olarak anlamlı derecede negatif korelasyon saptandı.

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışmada, kapalı psikiyatri klinikleri ve AMATEM kliniklerinde çalışan hemşirelerin merhamet yorgunluğu, iş doyum ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin benzer olduğu bulunmuş, ancak merhamet yorgunluğu arttıkça iş doyum ve dayanıklılığın azaldığı görülmüştür. Psikiyatri hemşirelerinde merhamet yorgunluğunu azaltmaya ve dayanıklılığı artırmaya yönelik kurum içi destek programlarının geliştirilmesi, hem çalışan sağlığı hem de hasta bakım kalitesi açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Merhamet yorgunluğu, kapalı psikiyatri ve AMATEM kliniklerinde çalışan hemşireler